

Det første år på læreruddannelsen

Analyse af årgang 2017

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

FORORD

Det første år på læreruddannelsen

Læreruddannelsen er en af Danmarks største uddannelser med et årligt optag på ca. 3500 studerende. I august 2013 trådte en reform af læreruddannelsen i kraft. Reformen skulle sikre en fagligt stærkere og mere attraktiv læreruddannelse samt mindske frafaldet.

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) sætter med denne rapport fokus på, hvordan de studerende oplever læreruddannelsens første år med hensyn til bl.a. motivation, læringsudbytte og frafald. Rapporten sammenligner herunder de lærerstuderendes oplevelser af første år med, hvordan studerende på andre professionsbacheloruddannelser oplever det første år på deres uddannelse.

Den igangværende evaluering af læreruddannelsen har set på mange aspekter af læreruddannelsen. Det er ikke tidligere afdækket, hvordan de studerende oplever det første år på uddannelsen. EVA's forløbsundersøgelse på de videregående uddannelser giver mulighed for at undersøge dette for årgang 2017.

Denne rapport skal således bidrage til debatten om fremtidens læreruddannelse ved at præsentere den viden om det første år på læreruddannelsen, som kan udtrages af EVA's forløbsundersøgelse. Det kan forhåbentlig bidrage til en bedre forståelse af, hvor der særligt er brug for at styrke indsatsen.

Analyserne er en del af EVA's handlingsplan for 2018. Analyserne er gennemført fra oktober 2018 til og med december 2018.

Mikkel Haarder
Direktør

INDHOLD

Det første år på læreruddannelsen

1	Resumé	6
----------	---------------	----------

2	Studievalg og optagelsesgrundlag	9
2.1	Baggrund	9
2.2	Resultater	9
2.3	Adgangsgivende eksamen og karaktergennemsnit	10
2.4	Afklarethed og kendskab til kommende arbejdsliv	11
2.5	Faglig interesse	13

3	Studiestarten	14
----------	----------------------	-----------

4	Faglig selvtillid	18
4.1	Baggrund	18
4.2	Resultater	19
4.3	Vurdering af egen faglig selvtillid	19

5	De studerendes engagement	22
5.1	Baggrund	22
5.2	Resultater	22
5.3	Studerendes indsats og forberedelse	22

6	Fagligt indhold og relevans	25
6.1	Baggrund	25
6.2	Resultater	25
6.3	Det faglige niveau på læreruddannelsen	26

6.4	Fagenes formål og anvendelighed	27
6.5	Uddannelsens indhold og relevans	28
6.6	Feedback fra undervisere	30
<hr/>		
	Appendiks A – Litteraturliste	32
<hr/>		
	Appendiks B – Metode og vægtning	33
<hr/>		

1 Resumé

Læreruddannelsen er en af Danmarks største uddannelser med et årligt optag på ca. 3500 studerende. I august 2013 trådte den nye reform af læreruddannelsen i kraft, der havde til formål at sikre en fagligt stærkere og mere attraktiv læreruddannelse samt mindske frafaldet. Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) sætter med denne rapport fokus på, hvordan de studerende oplever læreruddannelsens første år med hensyn til en række af de faktorer, som reformen havde til hensigt at styrke fx motivation, læringsudbytte og frafald. Rapporten sammenligner endvidere de lærerstuderendes oplevelser af første år med, hvordan studerende på øvrige professionsbacheloruddannelser oplever det første år af uddannelsen.

Undersøgelsen skal både bidrage med viden om, hvordan forholdene er på læreruddannelsen, og hvordan forholdene er sammenlignet med øvrige professionsbacheloruddannelser. Konkret viden om dette skal understøtte udviklingen af læreruddannelsen ved at rette opmærksomhed mod de aspekter af det vigtige første år på uddannelsen, hvor der er særligt brug for at styrke indsatsen.

Om datagrundlaget

Undersøgelsen bygger på registerdata fra Danmarks Statistik samt data fra EVA's forløbsundersøgelse, som EVA gennemførte blandt alle studerende, som blev optaget på en videregående uddannelse i sommeren 2017, på nær udenlandske studerende og efteroptaget. Forløbsundersøgelsen følger de nyoptagne studerende via surveys i august og oktober 2017 samt i marts 2018 og september 2018. Spørgeskemaerne i oktober 2017, marts 2018 og september 2018 udelader vinterstartere. For mere information om datagrundlag og metode se appendiks B.

Resultater

Analysen viser, at de studerende på årgang 2017 på læreruddannelsen på mange måder ligner de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Dog adskiller de sig ved, at størstedelen (95 %) af de lærerstuderende har en gymnasial uddannelse som optagelsesbaggrund. Til sammenligning havde 80 % af øvrige studerende på professionshøjskolerne en gymnasial uddannelse. Ser man på de studerendes karaktergennemsnit, er 45 % af de studerende på læreruddannelsen optaget med et karaktergennemsnit på 7 eller derover, mens 28 % af de øvrige studerende havde et karaktergennemsnit på 7 eller derover. Derudover er der seks områder, hvor de lærerstuderende adskiller sig fra de øvrige studerende. Disse kan opdeles i hhv. tre udfordringer og tre potentialer, som bliver udfoldet nedenfor.

Tre udfordringer

Hver 3. tvivler på, at de får brug for det, de lærer på uddannelsen

Det at kunne se relevansen af den litteratur man læser, og det man lærer, har en betydning for ens motivation. 31 % af de lærerstuderende vurderer i nogen eller mindre grad, at de får brug for det, de lærer, når de har færdiggjort deres uddannelse. Det samme gælder 20 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Ligeledes er der en større andel af de lærerstuderende (21 %), der i mindre udstrækning tror, at de kommer til at bruge det, som de lærer i deres nuværende fag, senere på uddannelsen. Til sammenligning gør dette sig gældende for 11 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Således er der en tendens til, at de lærerstuderende kan have sværere ved at se, hvordan de skal bruge det, de lærer i de fag, de følger på første år, både senere på uddannelsen, og når de er færdiguddannede.

Rum for forbedring af de studerendes faglige engagement

Studerendes engagement har betydning for, hvor meget de lærer. En engageret studerende vil typisk studere mere og have et større læringsudbytte.¹ Derfor er det interessant, at kun 22 % af de lærerstuderende prøver at gøre mere, end de bliver bedt om på deres uddannelse. Samtidig viser analysen, at 40 % fra læreruddannelsen i mindre udstrækning arbejder videre med det faglige stof på uddannelsen, hvis de finder det kedeligt. Til sammenligning gør dette sig gældende for 37 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Andre resultater, som lægger sig op ad disse fund, er, at 48 % lærerstuderende oplever, at det faglige niveau på studiet er meget højt, og 51 % oplever, at læreruddannelsen er mere krævende, end de havde forventet.

Under halvdelen af de studerende oplever at få tilstrækkelig feedback

Feedback er en central metode til at styrke studerendes læring. Under halvdelen af de lærerstuderende (38 %) oplever at få tilstrækkelig feedback fra deres undervisere. Det samme resultat gør sig gældende for de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Til gengæld viser analysen, at 83 % af de lærerstuderende bruger den feedback, de får, til at forbedre deres arbejde. Kun 3 % giver udtryk for, at de ikke bruger den feedback, de modtager.

Tre potentialer

Lærerstuderende er afklarede med deres studievalg og har godt kendskab til deres kommende arbejdsliv

En tidligere EVA-undersøgelse har vist, at studerende, der er afklarede med deres studievalg, har en lavere frafaldsrisiko, sammenlignet med mindre afklarede studerende. Derfor er det positivt, at 78 % af de lærerstuderende er afklarede med deres studievalg på ansøgningstidspunktet. De studerende på læreruddannelsen oplever generelt, at de har haft tilstrækkelig information om deres uddannelse, da de søgte ind, og ligeledes mener langt de fleste lærerstuderende (83 %), at de har et godt kendskab til det arbejdsliv, deres uddannelse kan føre til. Tallet blandt lærerstuderende er

¹ *Styrk de studerendes udbytte. Inspiration til at arbejde med de studerendes studieintensitet*, (EVA, 2016).

endvidere betydeligt højere sammenlignet med øvrige studerende på professionshøjskolerne (67 %).

De lærerstuderende oplever at få en god start på studiet

Studiestarten er de studerendes første rigtige møde med deres uddannelse, og tidligere analyser viser, at den har stor betydning for fastholdelse samt social og faglig integration.² De studerende på læreruddannelsen er generelt tilfredse med introduktionsforløbet på deres uddannelse. Størstedelen af de lærerstuderende fremhæver, at både den sociale og faglige del af studiestarten har været tilfredsstillende. Faktisk har relativt flere lærerstuderende en positiv vurdering af de sociale aspekter af studiestarten, sammenlignet med de andre studerende på professionshøjskolerne.

De lærerstuderende har en relativt god faglig selvtillid

Studerende med høj faglig selvtillid vil ofte engagere sig mere i en opgave, lægge en større indsats og være mere vedholdende, når de støder på udfordringer.³ Derfor er det interessant, at kommende lærerstuderende har relativt høj faglig selvtillid, sammenlignet med øvrige studerende på professionshøjskolerne. Fx er der en lidt større andel af de lærerstuderende, der mener, at de kan forstå den sværeste litteratur på deres uddannelse, sammenlignet med de øvrige studerende på professionshøjskolerne.

Læsevejledning

Rapporten er bygget op omkring forskellige temaer, som kan have betydning for motivation, læringsudbytte og frafald hos førsteårsstuderende på læreruddannelsen:

- Studievalg og optagelsesgrundlag (kapitel 2)
- Studiestarten (kapitel 3)
- Faglig selvtillid (kapitel 4)
- De studerendes engagement (kapitel 5)
- Fagligt indhold og relevans (kapitel 6).

2 Studiestartens betydning for frafaldet på videregående uddannelser, (EVA, 2017), Veje til at fremme studieintensitet på de videregående uddannelser, (EVA, 2018b).

3 Nielsen et. al. 2017: How specific is specific self-efficacy?

2 Studievalg og optagelsesgrundlag

2.1 Baggrund

Tidligere analyser af sammenhængen mellem studievalg og frafald på de videregående uddannelser viser, at en vigtig del af studievalget er, om man er afklaret med sit valg af studie.⁴ Afklarede studerende er mindre tilbøjelige til at falde fra end uafklarede studerende. Fx faldt 37 % af de studerende, som slet ikke var afklarede omkring deres uddannelsesvalg i 2016, fra i løbet af deres første studieår. Det samme gjaldt 15 % blandt studerende, som ”I meget høj grad” oplevede at være afklarede.

2.2 Resultater

Analysen af lærerstuderendes spørgeskemabesvarelser viser, at:

- Størstedelen (95 %) af de lærerstuderende har en gymnasial uddannelse som optagelsesbaggrund. Ser man på de studerendes karaktergennemsnit, er 45 % af de studerende på læreruddannelsen optaget med et karaktergennemsnit på 7 eller derover. Til sammenligning havde 80 % af øvrige studerende på professionshøjskolerne en gymnasial uddannelse, mens 28 % havde et karaktergennemsnit på 7 eller derover.
- De fleste kommende lærerstuderende (78 %) er afklarede med deres valg af uddannelse, når de vælger. Andelen af afklarede lærerstuderende er omtrent på niveau med de øvrige studerende på professionshøjskolerne.
- De fleste kommende lærerstuderende (63 %) havde tilstrækkelig information om deres uddannelse, da de søgte. Tallet blandt lærerstuderende er dog en anelse lavere, sammenlignet med øvrige studerende på professionshøjskolerne (68 %).
- Langt de fleste kommende lærerstuderende (83 %) angiver, at de har et godt kendskab til det arbejdsliv, deres uddannelse kan føre til. Tallet blandt lærerstuderende er endvidere betydeligt højere ift. øvrige studerende på professionshøjskolerne (67 %).
- De kommende lærerstuderende angiver flere grunde til deres valg af studie, men langt de fleste (88 %) valgte på grund af deres faglige interesse.

⁴ Studievalg og frafald på de videregående uddannelser – sammenhænge mellem de studerendes studievalgsproces og deres frafaldsrisiko, (EVA, 2018a).

- For langt de fleste lærerstuderende (88 %) var deres faglige interesse for uddannelsen afgørende for deres valg, hvilket er på niveau med de øvrige studerende på professionshøjskolerne. De lærerstuderende adskiller sig fra studerende på andre professionsbacheloruddannelser, idet flere har valgt uddannelsen pga. det sociale miljø på uddannelsen, og ved at flere er blevet anbefalet den af en bekendt.

2.3 Adgangsgivende eksamen og karaktergennemsnit

I 2017 blev 95 % af de studerende på læreruddannelsen optaget på baggrund af en gymnasial uddannelse. For øvrige uddannelser på professionshøjskolerne var dette tal 80 %, jf. tabel 2.1.

57 % af de optagne studerende på læreruddannelsen havde en stx-baggrund. Til sammenligning havde 42 % af de optagne studerende på øvrige uddannelser på professionshøjskolerne en stx-baggrund.

TABEL 2.1

Fordelingen af adgangsgivende eksamen for 2017-årgangen

	Øvrige studerende på professionshøjskolerne	Lærerstuderende	Total
Stx	42 %	57 %	44 %
Hf	25 %	25 %	25 %
Hhx	9 %	9 %	9 %
Htx	4 %	4 %	4 %
Eud	8 %	0 %	7 %
Andet	12 %	5 %	11 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut og Den Koordinerede Tilmelding (KOT).

Note: Opgørelsen gælder studerende optaget via KOT på en professionshøjskole i juli 2017 ekskl. efteroptaget og udenlandske studerende. N=19.836.

Ser man på de studerendes karaktergennemsnit, er 45 % af de studerende på læreruddannelsen optaget med et karaktergennemsnit på 7 eller derover. Det tilsvarende tal for studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne er 28 %. Således optager læreruddannelsen en større andel af studerende med høje karakterer. 49 % af de studerende på læreruddannelsen har et karaktergennemsnit mellem 2-7, mens dette gælder for 51 % af de studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

TABEL 2.2

Fordelingen af gymnasialt karaktergennemsnit for 2017-årgangen

	Øvrige studerende på professionshøjskolerne	Lærerstuderende	Total
Ingen registreret karakter	21 %	6 %	19 %
2-4	12 %	9 %	12 %
4-7	39 %	40 %	39 %
7-9	19 %	31 %	21 %
9+	9 %	14 %	9 %
Total	100 %	100 %	100 %

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut og Danmarks Statistik.

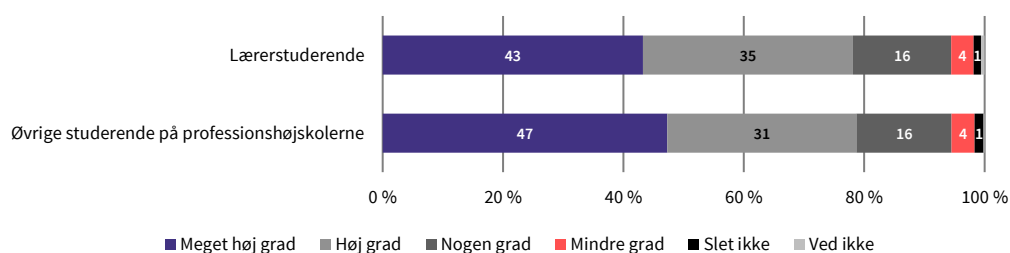
Note: Opgørelsen gælder studerende optaget via KOT på en professionshøjskole i juli 2017 ekskl. efteroptaget og udenlandske studerende. N=19.836.

2.4 Afklarethed og kendskab til kommende arbejdsliv

Figur 2.1 viser de kommende studerendes grad af afklarethed omkring studievalget. For kommende studerende på både læreruddannelsen og på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne gælder det, at 78 % "I meget høj grad" eller "I høj grad" er afklaret med deres studievalg. For 16 % gælder det, at de "I nogen grad" er afklaret, mens kun 5 % "I mindre grad" eller "Slet ikke" er afklaret. Der er med andre ord ikke betydelige forskelle mellem læreruddannelsen og øvrige professionsbacheloruddannelser med hensyn til afklaring af studievalget.

FIGUR 2.1

Da jeg søgte, følte jeg mig helt afklaret med, at jeg ville studere på netop den uddannelse, jeg nu er blevet optaget på

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

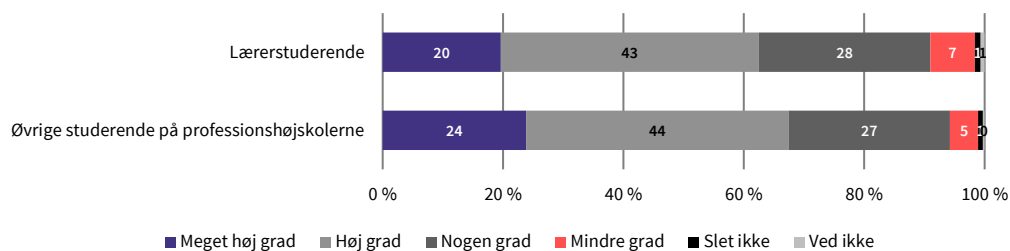
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

Figur 2.2 ser på oplevelsen af, om man havde tilstrækkelig information om ens uddannelse, da man søgte ind. 63 % af de kommende studerende på læreruddannelsen vurderer, at de "I høj grad" eller "I meget høj grad" havde tilstrækkelig information om uddannelsen, da de søgte ind. 28 %

havde "I nogen grad" tilstrækkelig information, mens kun 8% mener, at de ikke havde nok information. Tallene for øvrige professionsbacheloruddannelser er nogenlunde tilsvarende, om end lidt flere angiver, at de "I meget høj grad" eller "I høj grad" havde tilstrækkelig information.

FIGUR 2.2

Da jeg søgte, havde jeg tilstrækkelig information om den uddannelse, jeg nu er optaget på

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

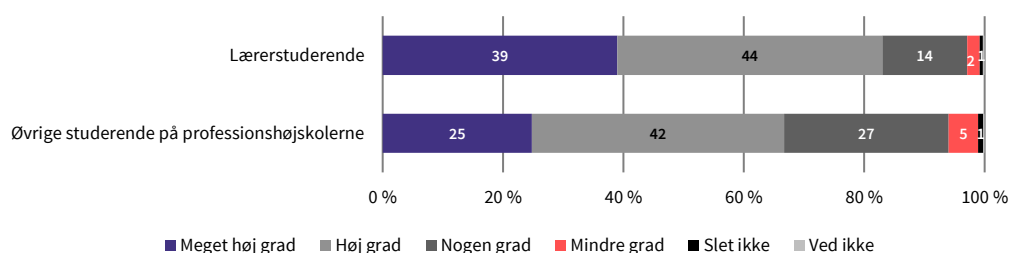
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

Figur 2.3 ser på de kommende studerendes kendskab til det arbejdsliv, som deres uddannelse kan føre til, og her skiller lærerstuderende sig ud, idet 83 % af de kommende lærerstuderende vurderer, at de "I meget høj grad" eller "I høj grad" har et godt kendskab til deres kommende arbejdsliv. Dette gælder kun for 67 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Forskellen er særligt tydelig i den høje ende af skalaen, hvor 39 % af de kommende lærerstuderende vurderer, at de "I meget høj grad" har et godt kendskab til deres fremtidige arbejdsliv, imod 25 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne.

I den lave ende af skalaen vurderer 33 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, at de "I nogen grad", "Mindre grad" eller "Slet ikke" har et godt kendskab til det kommende arbejdsliv. På læreruddannelsen er det kun 17 % af de kommende studerende, der har den opfattelse.

FIGUR 2.3

Synes du, at du har et godt kendskab til det arbejdsliv, din uddannelse kan føre til?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

2.5 Faglig interesse

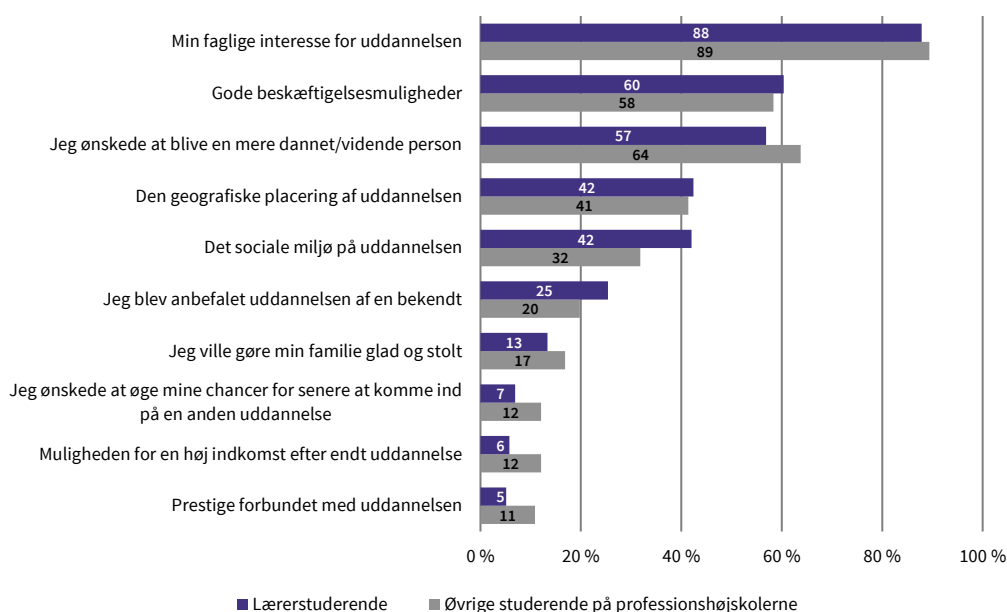
Figur 2.4 viser hvilke grunde, de kommende lærerstuderende har haft til at vælge netop læreruddannelsen. Figuren viser hvilke forhold, som "I meget høj grad" eller "I høj grad" var afgørende for deres valg. I spørgeskemaet har det været muligt at vælge så mange grunde, man ville, ligesom det har været muligt ikke at vælge nogle af de oplistede grunde.

For langt de fleste kommende lærerstuderende (88 %) var deres faglige interesse for uddannelsen afgørende for deres valg. I den anden ende af skalaen har kun 6 % og 5 % angivet prestige forbundet med uddannelsen og muligheden for en høj indkomst efter endt uddannelse, hvilket er betydeligt lavere andele sammenlignet med andre professionsbacheloruddannelser.

Hvis man fokuserer på, hvor de kommende lærerstuderende adskiller sig fra studerende på andre uddannelser, er der fx færre lærerstuderende, der har valgt uddannelsen for at blive mere dannet eller vidende, flere har valgt uddannelsen pga. det sociale miljø på uddannelsen, og flere har valgt uddannelsen, fordi de er blevet anbefalet den af en bekendt.

FIGUR 2.4

Andel studerende, der har svaret, at et forhold "I meget høj grad" eller "I høj grad" var afgørende for deres valg af uddannelsen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

3 Studiestarten

3.1 Baggrund

Flere tidligere analyser har peget på vigtigheden af en god studiestart for det videre studieforløb på videregående uddannelser. Fx har EVA's rapport om studiestartens betydning for frafaldet på videregående uddannelser vist, at lange studiestartsforløb bidrager til at mindske frafaldet, og at et stærkt socialt aspekt i studiestarten hænger sammen med mindre frafald.⁵ EVA's undersøgelse af veje til at fremme studieintensitet på de videregående uddannelser viser desuden, at studerende, som har oplevet gode rammer for at lære deres medstuderende at kende, bruger mere tid på at studere.⁶

3.2 Resultater

Analysen af lærerstuderendes spørgeskemabesvarelser viser, at:

- 82 % af lærerstuderende vurderer, at studiestarten *"I meget høj grad"* eller *"I høj grad"* har givet gode rammer for at lære deres medstuderende at kende. Det samme gælder lidt færre af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 63 %. Flere lærerstuderende (71 %) oplever også at være på bølgelængde med deres medstuderende et halvt år inde på studiet, sammenlignet med 63 % fra professionshøjskolerne.
- 71 % af lærerstuderende vurderer, at studiestarten *"I meget høj grad"* eller *"I høj grad"* har givet en god introduktion til det faglige indhold på uddannelsen. Det samme gælder stort set lige så mange af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 73 %.
- 69 % af lærerstuderende vurderer, at de *"I meget høj grad"* eller *"I høj grad"* har modtaget de informationer, som de har haft brug for. Det samme gælder lige så mange af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. 66 % af de lærerstuderende vurderer, at det *"I meget høj grad"* eller *"I høj grad"* er blevet kommunikeret, hvilke krav og forventninger man har til dem, hvilket også er på niveau med studerende på de øvrige uddannelser.

5 <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/studiestartens-betydning-fracaldet-paa-videregaende-uddannelser>.

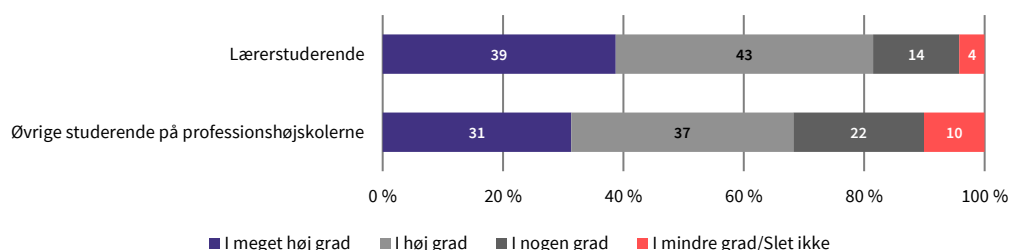
6 <https://www.eva.dk/videregaende-uddannelse/veje-fremme-studieintensitet-paa-videregaende-uddannelser>.

3.3 Social integration – udvikling af socialt tilhørsforhold

Figur 3.1 viser studerendes oplevelse af, om der i studiestarten har været gode sociale rammer, og her skiller lærerstuderende sig ud. 82 % af lærerstuderende vurderer, at studiestarten ”I meget høj grad” eller ”I høj grad” har givet gode rammer for at lære deres medstuderende at kende. Det samme gælder lidt færre af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 68 %.

FIGUR 3.1

Der har været gode rammer for at lære mine medstuderende at kende

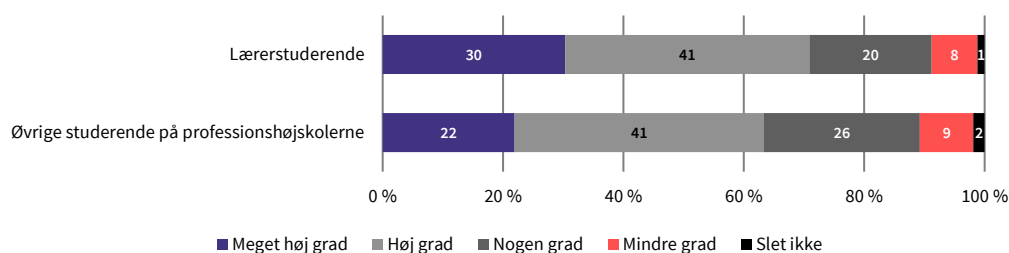
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

Figur 3.2 viser studerendes oplevelse af, om de føler sig på bølglængde med deres medstuderende, og spørgsmålet er stillet efter et halvt år på uddannelsen. 71 % af lærerstuderende vurderer, at de ”I meget høj grad” eller ”I høj grad” er på bølglængde med deres medstuderende. Det samme gælder lidt færre af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 63 %.

FIGUR 3.2

Jeg føler mig generelt på bølglængde med de andre studerende

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

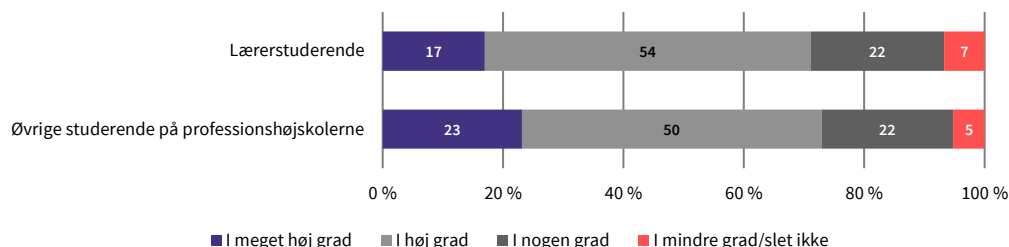
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

3.4 Faglig integration – udvikling af fagligt tilhørsforhold

Figur 3.3 viser studerendes oplevelse af, om studiestarten har introduceret det faglige indhold af uddannelsen. 71 % af lærerstuderende vurderer, at studiestarten ”I meget høj grad” eller ”I høj grad” har givet en god introduktion til det faglige indhold på uddannelsen. Det samme gælder stort set lige så mange af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 73 %.

FIGUR 3.3

Jeg har fået en god introduktion til det faglige indhold på uddannelsen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

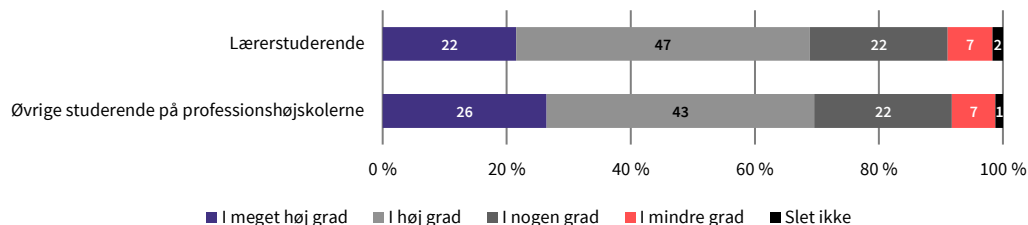
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

3.5 Praktisk og faglig rammesætning

Figur 3.4 viser de studerendes vurdering af, om de har fået tilstrækkelig med informationer i forbindelse med studiestarten. 69 % af lærerstuderende vurderer, at de "i meget høj grad" eller "i høj grad" har modtaget de informationer, som de har haft brug for. Det samme gælder lige så mange af de øvrige studerende på professionshøjskolerne.

FIGUR 3.4

Jeg har modtaget de informationer, som jeg har haft brug for (fx om pensum, undervisningsplan, mv.) for at komme godt i gang på studiet

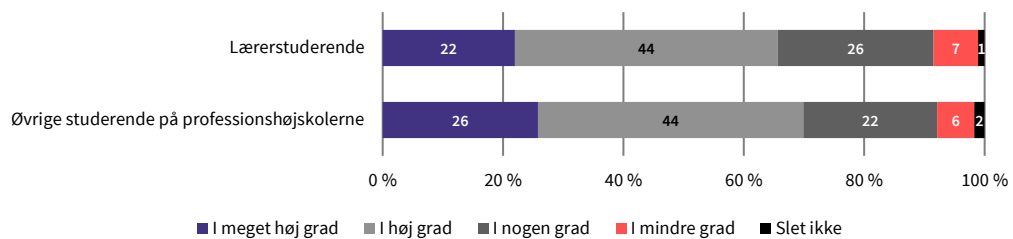
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

Figur 3.5 viser studerendes vurdering af den faglige rammesætning på studiet. 66 % af lærerstuderende vurderer, at det "i meget høj grad" eller "i høj grad" er blevet kommunikeret, hvilke krav og forventninger man har til dem. Det samme gælder stort set lige så mange af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 70 %.

FIGUR 3.5

Der er tydeligt blevet kommunikeret, hvilke krav og forventninger der er til mig som studerende på uddannelsen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

4 Faglig selvtillid

4.1 Baggrund

Selvtillid refererer til en persons tro på egen evne til at planlægge og udføre nødvendige handlinger for at opnå et bestemt resultat (Bandura, 1997), og faglig selvtillid refererer dermed til den studerendes tro på egne evner til at planlægge og udføre nødvendige handlinger for at gennemføre sin uddannelse. Studerende med høj faglig selvtillid vil ofte engagere sig mere i en opgave, lægge en større indsats og være mere vedholdende, når de støder på udfordringer. Et meta-review viser, at selvtillid er en bedre indikator for karaktergennemsnit end motivation, personlighed og læringsstile.⁷

Tidligere oplevelser i uddannelsessystemet forventes at påvirke en given studerendes faglige selvtillid, når denne starter på en videregående uddannelse. Faglig selvtillid er dog ikke statisk, men kontekstafhængig og dermed påvirkelig. Uddannelsesinstitutionerne har med andre ord mulighed for at påvirke den studerendes faglige selvtillid.

⁷ Nielsen et. al. 2017: How specific is specific self-efficacy?

Måling af faglig selvtillid

I EVA's panelundersøgelse defineres faglig selvtillid ved følgende spørgsmål: Hvor godt beskriver de følgende udsagn dig som studerende?

- Jeg tror, jeg vil få en rigtig god karakter i dette fag/modul.
- Jeg er sikker på, at jeg kan forstå den sværeste litteratur i dette fag/modul.
- Jeg er sikker på, at jeg kan forstå de grundlæggende begreber, der undervises i på dette fag/modul.
- Jeg er sikker på, at jeg kan forstå de mest komplekse emner, jeg bliver præsenteret for på dette fag/modul.
- Jeg er sikker på, at jeg vil klare mig godt i opgaver og til eksamen i dette fag/dette modul.
- Jeg forventer, at jeg klarer mig godt i dette fag/modul.
- Jeg er sikker på, at jeg kan mestre de færdigheder, der undervises i i dette fag/modul.
- Hvis man tager sværhedsgraden af dette fag/modul, underviseren og mine egne evner i betragtning, tror jeg, at jeg vil klare mig godt i dette fag/modul.

I denne undersøgelse ser vi kun nærmere på udvalgte spørgsmål.

4.2 Resultater

Spørgsmålene om faglig selvtillid er stillet til de studerende, lige inden de påbegynder deres uddannelse. Analysen af lærerstuderendes spørgeskemabesvarelser viser, at:

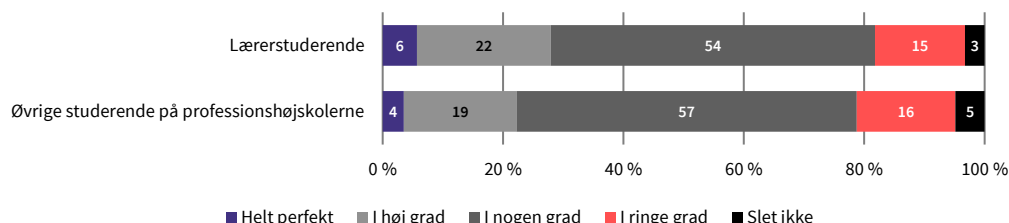
- De kommende lærerstuderende har generelt en lidt højere faglig selvtillid, sammenlignet med studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.
- 28 % af de kommende lærerstuderende tror, at de godt kan forstå den sværeste litteratur, mens dette gør sig gældende for 23 % af de studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.
- 64 % af de kommende lærerstuderende tror, at de kan forstå de grundlæggende begreber i undervisningen. Det samme gælder for 58 % af de studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskoler.
- Under halvdelen af de kommende lærerstuderende (36 %) er sikre på at klare sig godt i opgaver og til eksamen. Dette samme gælder 32 % af studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskoler.

4.3 Vurdering af egen faglig selvtillid

Figur 4.1 viser, at 28 % af de kommende lærerstuderende er sikre på, at de godt kan forstå den sværeste litteratur i de første fag på deres uddannelse, mens dette gør sig gældende for 23 % af de studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Der er således en tendens til, at de kommende lærerstuderende har en lidt højere faglig selvtillid, når det handler om at forstå den sværeste litteratur, sammenlignet med studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskoler.

FIGUR 4.1

Hvor godt beskriver følgende udsagn dig som kommende studerende: Jeg er sikker på, at jeg kan forstå den sværeste litteratur i de første fag på min uddannelse

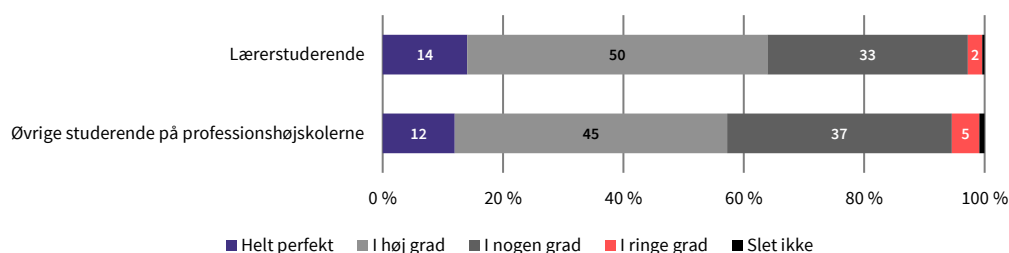
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

Dette billede går igen, når man ser på de studerendes tro på, at de kan forstå de grundlæggende begreber, der undervises i. 64 % af de lærerstuderende er sikre på, at de kan forstå de grundlæggende begreber i undervisningen. Det samme gælder for 57 % af de studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. Kun 2 % af de lærerstuderende og 6 % af de studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne er usikre på, om de kan forstå undervisningens grundlæggende begreber (figur 4.2).

FIGUR 4.2

Hvor godt beskriver følgende udsagn dig som kommende studerende: Jeg er sikker på, at jeg kan forstå de grundlæggende begreber, der undervises i

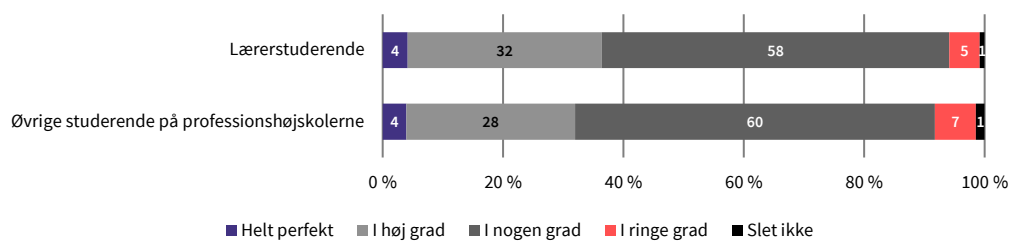
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

Figur 4.3 viser de studerendes vurdering af, om de vil klare sig godt i opgaver og til eksamen i deres første fag. 36 % af de lærerstuderende er sikre på, at de vil klare sig godt i opgaver og til eksamener, mens dette gør sig gældende for 32 % af studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne. 58 % af de lærerstuderende og 60 % af studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne vurderer dette "I nogen grad".

FIGUR 4.3

Hvor godt beskriver følgende udsagn dig som kommende studerende: Jeg er sikker på, at jeg vil klare mig godt i opgaver og til eksamen i de første fag på min uddannelse

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra august 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstudierende: n=1352. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=8909.

5 De studerendes engagement

5.1 Baggrund

Reformen af læreruddannelsen fra 2013 sendte et klart signal om behovet for højere krav og mere faglighed i læreruddannelsen. Det omfattede også kravet om en større arbejdsbelastning for de studerende, dvs. en mere ambitiøs læringskultur på uddannelsen. Studerendes engagement har nemlig betydning for, hvor meget de lærer. En engageret studerende vil typisk studere mere og have et større læringsudbytte. I dette kapitel ser vi derfor nærmere på de studerendes vurdering af eget engagement.

5.2 Resultater

Analysen af lærerstuderendes spørgeskemabesvarelser viser, at:

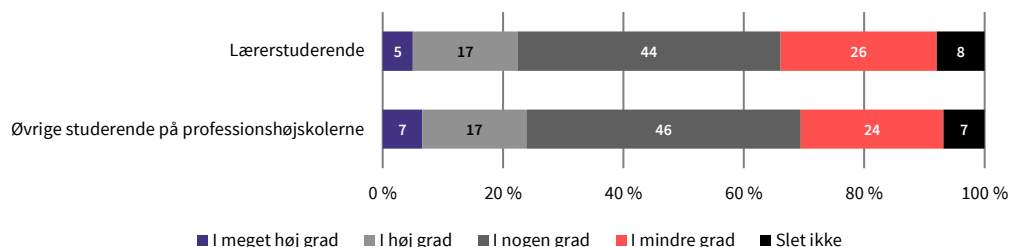
- Et halvt år inde i uddannelsen vurderer kun 22 % af de lærerstuderende, at de *"I meget høj grad"* eller *"I høj grad"* prøver at gøre lidt mere, end de bliver bedt om på uddannelsen, hvilket er på niveau med de øvrige studerende på professionshøjskolerne (24 %).
- 60 % af de studerende fra læreruddannelsen arbejder, til de er færdige, også når noget på uddannelsen er kedeligt, hvilket er på niveau med de øvrige studerende på professionsbacheloruddannelserne (60 %). De resterende 40 % af de lærerstuderende og 37 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne er i mindre udstrækning vedholdende med at arbejde, til de er færdige med tingene, hvis de finder stoffet kedeligt.
- Halvdelen af de studerende på læreruddannelsen angiver, at de *"I høj grad"* planlægger deres studiehverdag omhyggeligt. Til sammenligning gør 40 % af de studerende fra øvrige professionsbacheloruddannelser det samme.

5.3 Studerendes indsats og forberedelse

Figur 5.1 viser studerendes oplevelse af deres egen indsats på studiet, og spørgsmålet er stillet efter et halvt år på uddannelsen. 22 % af lærerstuderende vurderer, at de *"I meget høj grad"* eller *"I høj grad"* gør mere på deres uddannelse, end de bliver bedt om. Det samme gælder stort set lige så mange af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, nemlig 24 %. I den anden ende af skalaen angiver 34 % af de lærerstuderende, at de *"I mindre grad"* eller *"Slet ikke"* prøver at gøre lidt mere, end de bliver bedt om på uddannelsen. For øvrige studerende på professionshøjskolerne er tallet 31 %.

FIGUR 5.1

Jeg prøver at gøre lidt mere på min uddannelse, end jeg bliver bedt om

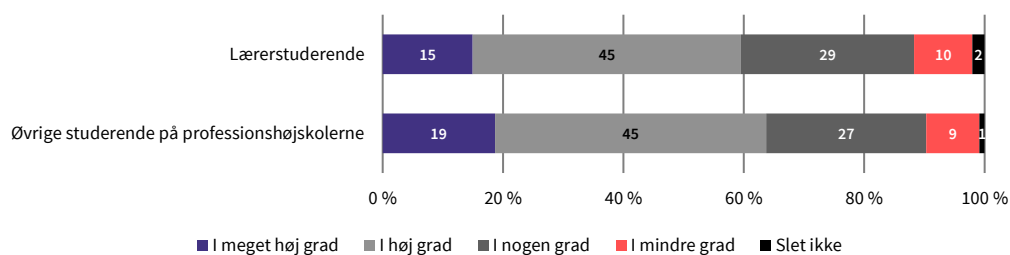
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076

Figur 5.2 viser, at 60 % af de studerende på læreruddannelsen angiver, at de bliver ved med at arbejde med stoffet på uddannelsen, selv når det er kedeligt. Nogenlunde det samme resultat (64 %) gør sig gældende for studerende fra øvrige professionsbacheloruddannelser. For de resterende 40 % af de lærerstuderende gælder det, at de i mindre udstrækning arbejder, til de er færdige med tingene, selv hvis de finder stoffet kedeligt. Et lignende resultat kan ses for de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

FIGUR 5.2

Selv når noget på uddannelsen er kedeligt, bliver jeg ved med at arbejde, til jeg er færdig

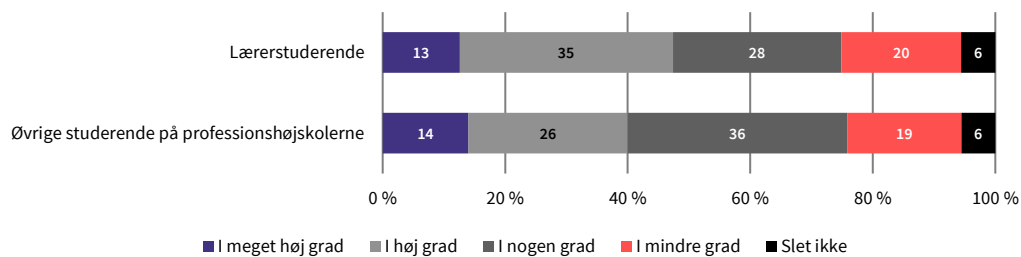
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

Der er en tendens til, at de studerende på læreruddannelsen i højere grad er omhyggelige med at planlægge deres studiehverdag. 48 % angiver, at de planlægger deres studiehverdag omhyggeligt, sammenholdt med 40 % af de studerende fra øvrige professionsbacheloruddannelser. For begge studentpopulationer er det værd at holde sig for øje, at det er lidt over halvdelen af respondenterne, der i mindre omfang planlægger deres studiehverdag omhyggeligt (figur 5.3).

FIGUR 5.3

Jeg planlægger min studiehverdag omhyggeligt for at kunne udnytte tiden bedst muligt

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

6 Fagligt indhold og relevans

6.1 Baggrund

Den studerendes motivation påvirkes af en række forskellige faktorer herunder hvordan den studerende oplever relevansen af deres studier.⁸ Dette er selvfølgelig et kompleks sammenspil mellem en række faktorer såsom undervisnings tilrettelæggelse og litteratur. I dette kapitel sætter vi spot på, hvordan de lærerstuderende vurderer det faglige indhold, om de lærerstuderende kan se et formål med fagene, og om de oplever, at deres forventninger bliver indfriet. Fra tidligere undersøgelser ved vi desuden, at studerendes oplevelse af feedback hænger sammen med deres motivation og lyst til at lære.⁹ I anden del af kapitlet ser vi desuden på de lærerstuderendes forberedelse og planlægning af deres studie.

6.2 Resultater

Analysen af lærerstuderendes spørgeskemabesvarelser viser, at:

- 48 % af de lærerstuderende oplever, at det faglige niveau på studiet er meget højt. Til sammenligning vurderer lidt flere (56 %) af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, at det faglige niveau er meget højt.
- Halvdelen af de lærerstuderende oplever, at deres uddannelse er mere krævende, end de havde forventet, inden de startede. Til sammenligning gælder det for 59 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne.
- For 37 % af de lærerstuderende passer deres nuværende opfattelse af uddannelsen med den information, de havde, da de søgte ind. 8 % af de lærerstuderende og 9 % af de øvrige studerende fra professionshøjskolerne oplever, at deres nuværende opfattelse ikke passer med den information, de havde på ansøgningstidspunktet.
- Der er en højere andel af de lærerstuderende (62 %), der oplever, at deres undervisere er gode til tydeligt at forklare formål og krav for fagene, sammenlignet med studerende fra øvrige professionsbacheloruddannelser (53 %).
- Der er en lidt lavere andel af lærerstuderende (52 %), der vurderer, at deres undervisere er gode til at vise, hvordan fag kan anvendes i virkelige situationer, sammenlignet med studerende fra øvrige uddannelser på professionshøjskolerne (61 %).

⁸ Tinto, 2017.

⁹ "Hver 3. nye studerende savner feedback fra undervisere" (EVA, 2018c).

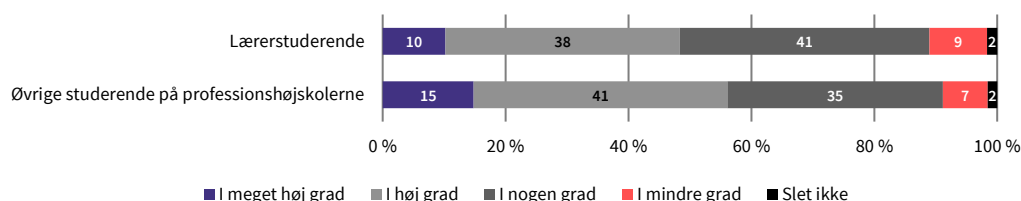
- Størstedelen af begge studenterpopulationer er interesseret i uddannelsens faglige indhold. Interessen er dog lidt højere blandt de øvrige studerende på professionshøjskolerne (84 %), sammenlignet med lærerstuderende (77 %).
- 70 % af de lærerstuderende vurderer, at de får brug for det, de lærer, når de har færdiggjort deres uddannelse. Det samme gælder 81 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Ligeledes vurderer en mindre andel af lærerstuderende, at de vil komme til at bruge det, de lærer i de nuværende fag, senere på uddannelsen. Således er der en tendens til, at lærerstuderende kan have sværere ved at se, hvordan de skal bruge det, som de lærer, både senere på uddannelsen, og når de er færdiguddannede.
- Halvdelen af de lærerstuderende oplever, at deres undervisere "I høj grad" har givet brugbar feedback på opgaver og projekter, hvilket er på niveau med øvrige professionsbacheloruddannelser.
- Under halvdelen af de lærerstuderende (38%) oplever at få tilstrækkelig feedback fra underviserne på uddannelsen. Det samme gør sig gældende for øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

6.3 Det faglige niveau på læreruddannelsen

Figur 6.1 viser, at 48 % af de lærerstuderende "I meget høj grad" eller "I høj grad" oplever, at det faglige niveau på studiet er meget højt. Til sammenligning vurderer lidt flere (56 %) af de øvrige studerende på professionshøjskolerne, at det faglige niveau er meget højt.

FIGUR 6.1

Det faglige niveau på studiet er meget højt

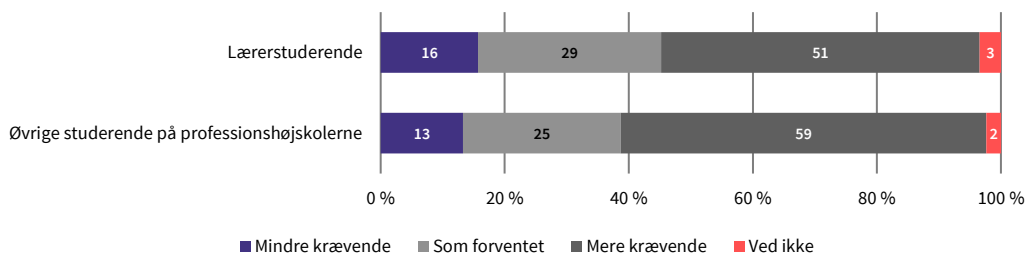
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

Halvdelen af de lærerstuderende (51 %) oplever, at deres uddannelse er mere krævende, end de havde forventet, inden de startede. Til sammenligning gælder det for 59 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne (figur 6.2). 29 % fra læreruddannelsen vurderer, at uddannelsen er lige så krævende, som de havde forventet, mens dette gør sig gældende for 25 % fra de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne.

FIGUR 6.2

Er din uddannelse mere eller mindre krævende, end du havde forventet, inden du startede?

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

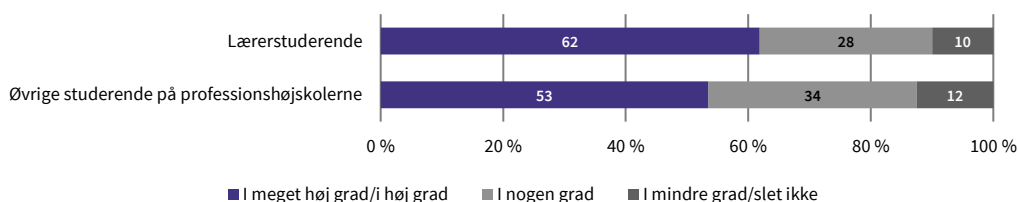
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

6.4 Fagenes formål og anvendelighed

Figur 6.3 viser, at 62 % af studerende fra læreruddannelsen oplever, at deres undervisere har været gode til at forklare fagenes formål. Til sammenligning er dette oplevelsen for 53 % af de studerende fra de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, hvorved vi finder en forskel på ni procentpoint. Således er der en højere andel af de lærerstuderende, der oplever, at deres undervisere er gode til tydeligt at forklare formål og krav for fagene.

FIGUR 6.3

Underviserne har været gode til at forklare fagenes formål og krav tydeligt

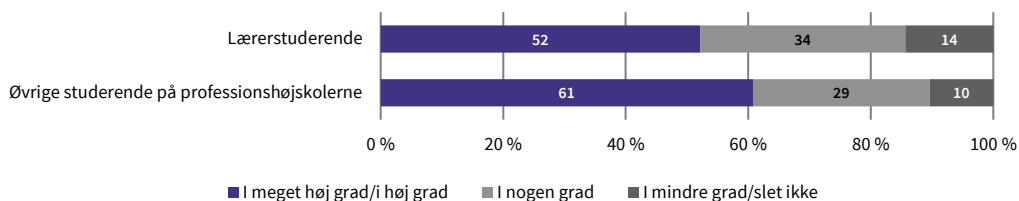
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

Adspurgte, om underviserne er gode til at vise, hvordan faget kan anvendes i virkelige situationer, oplever 61 % af studerende på de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne, at underviserne er gode til at vise, hvordan faget kan anvendes, mens dette gør sig gældende for 52 % af de lærerstuderende. Sammenlignet med øvrige uddannelser ser det således ud til, at underviserne på læreruddannelsen er mindre gode til at vise, hvordan faget kan anvendes i virkelige situationer (figur 6.4).

FIGUR 6.4

Underviserne er gode til at vise, hvordan faget kan anvendes i virkelige situationer

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

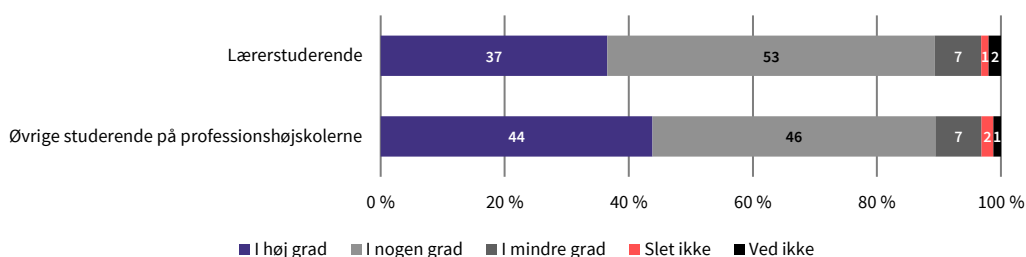
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

6.5 Uddannelsens indhold og relevans

Figur 6.5. viser, i hvilken grad de studerendes nuværende opfattelse af uddannelsen passer med den, de havde, da de søgte ind. For 53 % af de lærerstuderende og 46 % af de øvrige studerende fra professionshøjskoler gør dette sig gældende "I nogen grad". 37 % fra læreruddannelsen har angivet, at deres nuværende opfattelse af uddannelsen "I høj grad" passede med den information, de havde, da de søgte ind. For øvrige uddannelser på professionshøjskoler er dette tal en anelse højere, nemlig 44 %. Positivt er det, at kun 8 % af de lærerstuderende og 9 % af de øvrige studerende fra professionshøjskolerne oplever, at deres nuværende opfattelse ikke passer med den information, de havde på ansøgningstidspunktet.

FIGUR 6.5

I hvilken grad passer din nuværende opfattelse af uddannelsen med den information, du havde, da du søgte ind på uddannelsen?

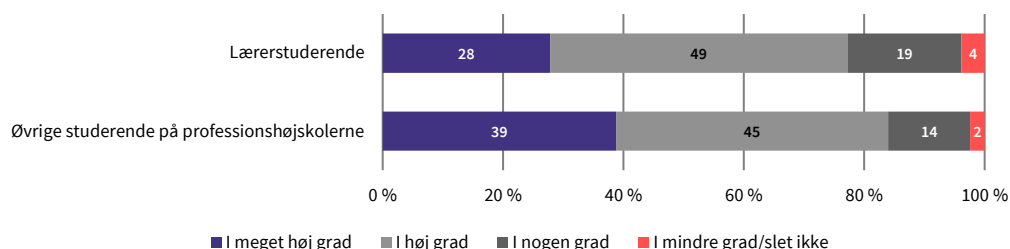
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra oktober 2017.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=362. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2234.

Adspurgt, hvor interesseret de studerende er i det faglige indhold af uddannelsen, svarer 77 % af de lærerstuderende, at de "I høj grad" er interesseret i det faglige indhold (figur 6.6). Til sammenligning gælder det for 84 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. Således oplever øvrige studerende fra professionshøjskolerne en lidt højere interesse i det faglige indhold. Ser vi på den anden ende af skalaen, er det positivt, at kun 4 % af de lærerstuderende og 2 % fra de øvrige uddannelser på professionshøjskolerne angiver, at de ikke er interesseret i det faglige indhold.

FIGUR 6.6

Jeg er meget interesseret i det faglige indhold af uddannelsen

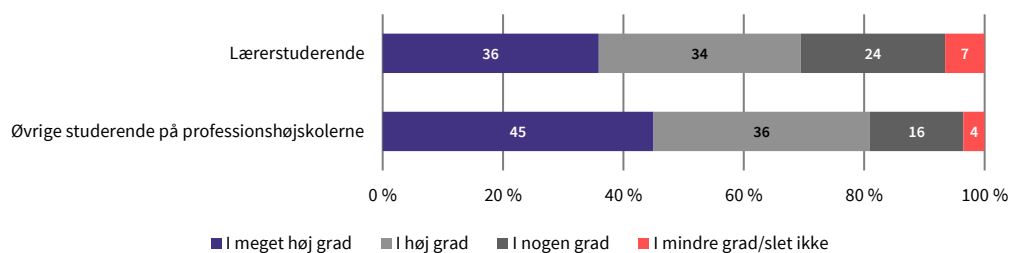
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

Tabel 6.7 viser, i hvilket omfang respondenterne tror, at de kommer til at bruge det, som de lærer i deres nuværende fag, når de er færdige med deres uddannelse. 70 % af de lærerstuderende vurderer, at de får brug for det, de lærer, når de har færdiggjort deres uddannelse. Tallet er væsentligt højere for øvrige studerende på professionshøjskolerne, idet 81 % svarer, at de vil bruge læringsudbyttet fra deres nuværende fag efter endt uddannelse. I den anden ende af skalaen er der ligeledes en højere andel af de lærerstuderende (31 %), der i mindre udstrækning tror, at de vil bruge deres nuværende fag, når de er færdige med uddannelsen, sammenlignet med øvrige studerende på professionshøjskolerne (21 %).

FIGUR 6.7

Jeg tror, at jeg kommer til at bruge det, jeg lærer i mine nuværende fag, når jeg har færdiggjort min uddannelse

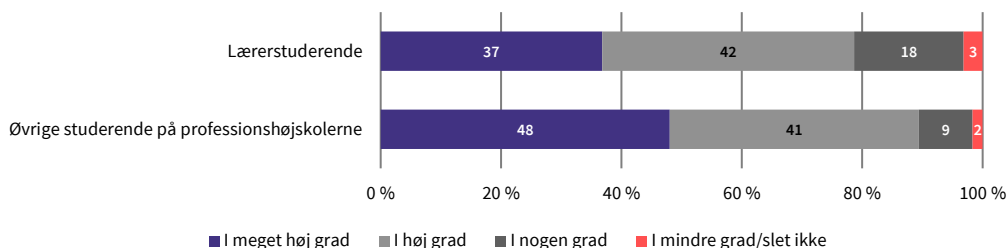
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

I forlængelse af ovenstående figur er det nogenlunde det samme billede, der gør sig gældende i figur 6.8., hvor 79 % af de lærerstuderende vurderer, at de vil komme til at bruge det, de lærer i deres nuværende fag, senere på uddannelsen. Til sammenligning gør det sig gældende for 89 % af de øvrige studerende på professionshøjskolerne. I den anden ende af skalaen er der ligeledes en højere andel af de lærerstuderende (21 %), der i mindre udstrækning tror, at de vil bruge deres nuværende fag senere på uddannelsen, sammenlignet med øvrige studerende på professionshøjskolerne (11 %). Således tegner der sig et billede af, at de lærerstuderende kan have en smule sværere ved at se, hvordan de skal bruge det, de lærer i deres nuværende fag, både senere på uddannelsen, og når de er færdiguddannede.

FIGUR 6.8

Jeg tror, at jeg kommer til at bruge det, jeg lærer i mine nuværende fag, senere på uddannelsen

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

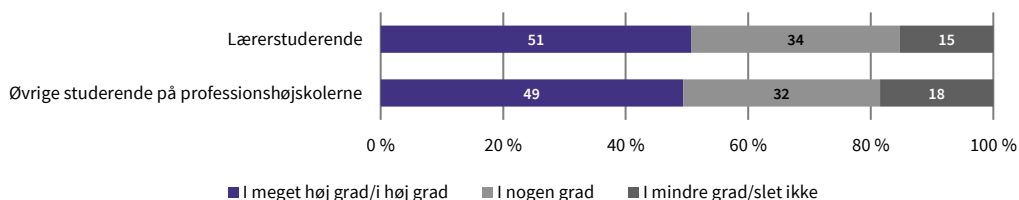
Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

6.6 Feedback fra undervisere

I figur 6.9 har de studerende angivet, om deres undervisere har givet brugbar feedback. Halvdelen af de lærerstuderende oplever, at de har fået brugbar feedback fra deres undervisere, mens en tredjedel oplever dette "I nogen grad". Det samme gør sig stort set gældende for studerende fra øvrige professionsbacheloruddannelser.

FIGUR 6.9

Underviserne har givet brugbar feedback på opgaver eller projekter på uddannelsen

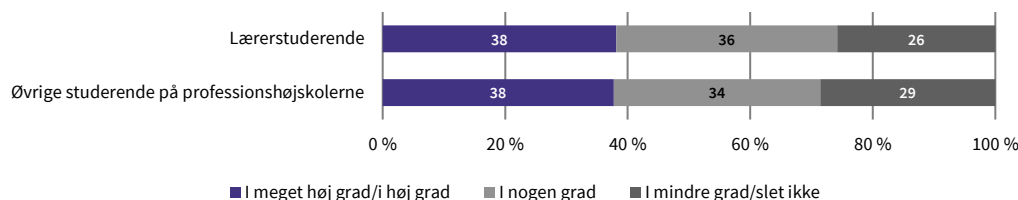
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstuderende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

Figur 6.10 viser, om de studerende oplever at modtage tilstrækkelig feedback fra underviserne. 38 % af de lærerstuderende svarer, at de får tilstrækkelig feedback, mens 62 % angiver, at de "I nogen grad", "I mindre grad" eller "Slet ikke" modtager tilstrækkelig feedback. Nogenlunde de samme resultater gør sig gældende for de øvrige studerende på professionshøjskolerne.

FIGUR 6.10

Jeg modtager tilstrækkelig feedback fra underviserne på uddannelsen

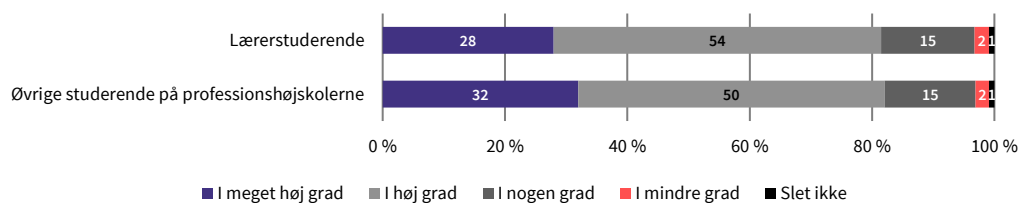
Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstudierende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

For både de studerende på læreruddannelsen og de studerende fra andre professionsbacheloruddannelser gælder det, at langt størstedelen (hhv. 82 % og 83 %) giver udtryk for, at de "i høj grad" bruger den feedback, de får til at forbedre deres arbejde. Kun 3% fra begge studenterpopulationer giver udtryk for, at de ikke bruger feedbacken (figur 6.11). Kæder vi dette resultat sammen med resultatet fra figur 6.10, som viser, at under halvdelen af de lærerstudierende og ca. halvdelen fra øvrige professionsbacheloruddannelser oplever at få tilstrækkelig feedback, indikerer resultatet i figur 6.11, at man med fordel kan prioritere feedbacken til de studerende, da de "i høj grad" bruger den til at forbedre deres ting.

FIGUR 6.11

Jeg bruger den feedback, som jeg får, til at forbedre de ting, jeg laver

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, spørgeskema fra marts 2018.

Note: Figuren viser den vægtede fordeling af svar på spørgeskemaet. Procenter er afrundet til nærmeste hele tal. Lærerstudierende: n=340. Øvrige studerende på professionshøjskoler: n=2076.

Appendiks A – Litteraturliste

- EVA. (2016). Styrk de studerendes udbytte. Inspiration til at arbejde med de studerendes studieintensitet. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- EVA. (2017). Studiestartens betydning for frafaldet på videregående uddannelser. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- EVA. (2018a). Studievalg og frafald på de videregående uddannelser – sammenhængene mellem de studerendes studievalgsproces og deres frafaldsrisiko. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- EVA. (2018b). Veje til at fremme studieintensitet på videregående uddannelser. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- EVA. (2018c). Hver 3. nye studerende savner feedback fra undervisere. København: Danmarks Evalueringsinstitut.
- Fan Li, K. L. M., & Zaslavsky, A. M. (2017). Balancing Covariates via Propensity Score Weighting. *Journal of the American Statistical Association*, 32(19), 3373-3387.
- Nielsen, Tine, Guido Makransky, Maria Louison Vang, Jesper Dammeyer. (2017). How specific is specific self-efficacy? A construct validity study using Rasch measurement models. *Studies in Educational Evaluation*, 53, 87-97.
- Pike, G. R. (2008). Using Weighting Adjustments to Compensate for Survey Nonresponse. *Research in Higher Education*, 49(2), 153-171.
- Rosenbaum, P. R., & Rubin, D. B. (1983). The Central Role of the Propensity Score in Observational Studies for Causal Effects. *Biometrika*, 70, 41-55.
- Tinto, Vincent (2017). Through the Eyes of Students. *Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice* 2017, Vol. 19(3) 254-269

Appendiks B – Metode og vægtning

Notatet bygger på spørgeskemabesvarelser indhentet elektronisk. Populationen udgøres af alle studerende, som blev tilbudt en studieplads på en professionshøjskole i år 2017 – eksklusiv efteroptaget og vinterstartere. Se tabel B1 for en oversigt over svarprocenter delt ud efter institutioner.

Første bølge af spørgeskemaerne (Bølge 1) er indsamlet i august 2017, dvs. lige inden studiestart, og blev sendt ud til hele populationen af studiestartere. Spørgeskemaet opnåede en svarprocent på 49 % af alle optagne på læreruddannelsen. Den laveste svarprocent findes på UCC, hvor 45 % har besvaret bølge 1.

Anden bølge af spørgeskemaerne (Bølge 2) er indsamlet i oktober 2017, dvs. lige efter studiestart, og blev sendt ud til alle, som i bølge 1 takkede ja til at blive kontaktet igen. Spørgeskemaet opnåede en svarprocent på 17 % af alle optagne på læreruddannelsen, og alle enkeltuddannelser er repræsenteret nogenlunde ligeligt ift. deres størrelse. Svarprocenten synes lav, eftersom den er beregnet i forhold til det totale optag i 2017. Hvis man tager højde for, at en del studerende allerede er droppet ud på dette tidspunkt og derfor naturligvis ikke svarer, vil svarprocenten være højere.

Tredje bølge af spørgeskemaerne (Bølge 3) er indsamlet i marts 2018, dvs. et halvt år efter studiestart, og blev sendt ud til alle, som i bølge 1 takkede ja til at blive kontaktet igen. Spørgeskemaet opnåede en svarprocent på 16 % af alle optagne på læreruddannelsen, og alle enkeltuddannelser er repræsenteret nogenlunde ligeligt ift. deres størrelse. Svarprocenten synes lav, eftersom den er beregnet i forhold til det totale optag i 2017. Hvis man tager højde for, at en del studerende allerede er droppet ud på dette tidspunkt og derfor ikke udgør en del af populationen, vil svarprocenten være højere.

TABEL B.1

Svarprocenter på spørgeskemaerne blandt lærerstuderende

	Population	Bølge 1	Bølge 2	Bølge 3
Alle besvarelser	100 %	49 %	17 %	16 %
UCL	100 %	53 %	18 %	15 %
Metropol	100 %	45 %	16 %	15 %
UC Absalon	100 %	51 %	15 %	15 %
UC SYD	100 %	48 %	15 %	15 %
UCC	100 %	45 %	14 %	14 %
UCN	100 %	53 %	21 %	20 %
VIA	100 %	49 %	18 %	17 %

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut.

Anonymitet

Af hensyn til respondenternes anonymitet afrapporterer vi ikke besvarelser, med mindre vi har besvarelser fra mindst to personer i samme kategori. Problemet løses som oftest ved at lægge kategorier sammen.

Vægtningsstrategi

For at vores surveydata kan bruges til at sige noget om populationen af studiestartere i Danmark, er det vigtigt, at vores stikprøver fordeler sig som populationen på centrale variable. Af tabel A.2 fremgår, at populationen af optagne studerende i sommeren 2017 og analysens stikprøver afviger en smule fra hinanden, hvad angår andelen af kvinder og gymnasialt karaktergennemsnit. For at imødegå disse skævheder i de indsamlede data har EVA beregnet vægte til data, som anvendes til at beregne fordelingerne af svar i samtlige tabeller. Vægtningen har til formål at udjævne nogle af de skævheder, der optræder i stikprøverne i forhold til populationen.

Eftersom lærerstuderende har været mere tilbøjelige til at svare på spørgeskemaerne ift. de øvrige studerende på professionshøjskolerne, forårsager vægtningen, at antallet af lærerstuderende i stikprøven tilsyneladende bliver lavere, end den faktisk er. Alle besvarelser indgår dog i beregningen af andelene, men vægtningen gør, at visse besvarelser tæller mindre i det samlede billede.

TABEL B.2

Balancetabel

	Population	Bølge 1	Bølge 2	Bølge 3	Vægtet bølge 1	Vægtet bølge 2	Vægtet bølge 3
Kvinder, andel	73 %	79 %	81 %	80 %	73 %	74 %	73 %
Gymnasialt karaktergennemsnit	6,26	6,39	6,78	6,74	6,27	6,41	6,35
Antal lærerstuderende	2615	1284	437	418	1352	362	340
Antal øvrige studerende på pro- fessionshøjskolerne	17221	8978	2167	2003	8909	2234	2076

Kilde: EVA's studiefrafaldspanel, 2017, registerdata fra Danmarks Statistik og frafaldsdata fra de videregående uddannelsesinstitutioner.

Beregning af vægte

Med adgang til data for den fulde population er sandsynligheden for at besvare surveyen beregnet vha. en logistisk regressionsmodel. Modellens afhængige variabel angiver, om en respondent har besvaret den pågældende survey eller ej, og som kontrolvariable inddrages variable for, hvilken uddannelse man studerer på, adgangsgivende eksamen, prioritet, alder, herkomst, forældres uddannelse og gymnasialt karaktergennemsnit. Ud fra denne model estimeres den forudsagte sandsynlighed for at besvare surveyen – også kaldet propensity-scoren:

$$p(X) = P(Y = 1|X)$$

Propensity-scoren er sandsynligheden for at besvare surveyen betinget på en vektor af kontrolvariable (X) (Rosenbaum & Rubin, 1983). Propensity-score-vægten beregnes herefter som den inverse funktion af sandsynligheden for at have besvaret surveyen (Fan Li & Zaslavsky, 2017). Hvis fx sandsynligheden for, at en given respondent besvarer surveyen, er 0,1, så tildeles respondenteren en vægt på $1/0,1 = 10$. På den måde vil svarene fra respondenter med en lavere beregnet sandsynlighed for at besvare surveyen tælle mere i analyserne. Af hensyn til at undgå uhensigtsmæssigt meget støj i målingen er vægte over 35 frasorteret. På samtlige variable opnås mere balancerede fordelinger i stikprøverne efter vægtning ift. stikprøverne før vægtning, når de sammenlignes med populationen, hvilket fremgår af tabel B.1.

Det er dog vigtigt at pointere, at vægten kun tager højde for observerbare karakteristika og ikke uobserverbare karakteristika. Det vides med andre ord ikke, om stikprøven er balanceret på øvrige variable, som ikke er med i vægningsmatricen. Ligeledes skal det nævnes, at selvom vægtningen mindsker bias fra stikprøveudtrækningen, genererer den selvstændigt støj som følge af, at nogle respondenter tildeles mere værdi.

Det første år på læreruddannelsen

© 2019 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form på: www.eva.dk

Foto: Mette Bendixsen

ISBN (www) 978-87-7182-253-3

Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) gør uddannelse og dagtilbud bedre. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

**DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT**

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk